

Til Økonomiudvalget

03-01-2012

Revisionsprocessen i Københavns Kommune

Sagsnr.
2011-144487

Baggrund

På Økonomiudvalgets møde d. 8. november var der en drøftelse af, hvilke produkter, som skal forelægges udvalget, jf. kommunens retningslinjer herfor. Baggrunden for drøftelsen var blandt andet et politisk ønske om en reduktion i antallet af gange politikerne ser revisionsagerne.

Dokumentnr.
2011-812959

Sagsbehandler
Kasper Striegler
Mortensen

I forlængelse heraf blev der fremsat ønske om, at der foretages en vurdering af mulighederne for at effektivisere revisionsbehandlingen.

Retningslinjerne for revisionsprocessen i Københavns Kommune

Retningslinjerne for politisk behandling af direktionsnotater og revisionsberetninger¹ - som er de revisionsprodukter, der forelægges til politisk behandling - fremgår af hhv. indstilling om revisionsrapportering (BR d. 11. februar 2010) og kommunens revisionsregulativ (BR d. 21. februar 2008).

Generelt om revisionsprocessen

Den tilrettelagte revisionsproces i Københavns Kommune skal håndtere to hensyn.

- Et økonomistyringshensyn, som bl.a. er hurtig opfølgning i udvalgene på identificerede risici, således at kompenserende tiltag/handleplaner hurtigt kan igangsættes.
- Et formelt hensyn, som indebærer, at Københavns Kommune overholder den gældende lovgivning for behandling af revisionsberetninger.

Effektivisering af revisionsprocessen

Intern Revision og Økonomiforvaltningen kigger løbende på mulighederne for at effektivisere revisionsprocessen.

Allerede igangsatte initiativer

I forhold til effektivisering af revisionsbehandlingen er der i forbindelse med behandlingen af regnskab 2011 allerede igangsat en række initiativer. Det er:

- Deloitte's direktionsnotat vedrørende status revision fremsendes til forvaltningerne inden d. 1. juni i det efterfølgende regnskabsår, jf. tillægskontrakt med Deloitte. Dermed vil direktionsnotaterne fremadrettet blive forelagt udvalgene før sommerferien, modsat ved behandlingen af

**Center for Økonomi og
HR, afsnit I**

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 2249

Telefax
3366 7011

E-mail
km@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

www.kk.dk

¹ Mere information omkring direktionsnotater og beretning om årsregnskabet fremgår af bilag 1.

regnskab 2010, hvor der stort set var sammenfald mellem den politiske behandling af direktionsnotaterne og beretningen om årsregnskabet.

Direktionsnotatet indeholder de revisionsbemærkninger til årsregnskabet, som revisionen forventer at have med i beretningen om årsregnskabet. Derudover indeholder notatet opfølgning på forhold fra tidligere år samt omtale af risici, der ikke vil give anledning til revisionsbemærkninger i beretningen om årsregnskabet, men stadig bør komme til ledelsens kendskab.

Yderligere information om direktionsnotater og revisionsberetningen fremgår af bilag 1.

- Oversendelse af beretning om årsregnskabet til besvarelse i Økonomiudvalget og de stående udvalg vil fra og med revisionsbehandlingen af regnskab 2011 ske direkte til Økonomiudvalget. Tidligere har Borgerrepræsentationen på et møde medio september truffet beslutning om oversendelsen til Økonomiudvalget og de stående udvalg. Ændringen kan gennemføres inden for de gældende regler, og retningslinjerne i kommunens revisionsregulativ.

Derudover vil kommunen modtage revisionsberetningen fra Deloitte ca. 1½ måned tidligere end reglerne på området foreskriver. Revisionsberetningen for regnskab 2011 modtages d. 1. august.

De igangsatte initiativer vil medføre en tidsmæssig besparelse i forhold til revisionsbehandlingen af regnskab 2010 på ca. 2 måneder, og antallet af gange revisionssagerne forelægges politikerne reduceres med 1. I samme forbindelse skal det bemærkes, at der fremadrettet vil være markant længere mellem den politiske behandling af revisionssagerne.

Den forventede revisionsproces for regnskab 2011 inklusiv de herover omtalte initiativer fremgår af bilag 2. Til sammenligning er revisionsprocessen for regnskab 2010 vedlagt som bilag 3.

Andre muligheder

Økonomiforvaltningen har desuden vurderet følgende muligheder til effektivisering af revisionsprocessen:

Muligheder	Økonomiforvaltningens bemærkninger
<i>Afskaffelse af Deloitte's direktionsnotater</i> At Deloitte's direktionsnotater til forvaltningerne ikke forelægges for udvalgene.	Økonomiforvaltningens vurdering er, ud fra et økonomistyringshensyn, at den politiske behandling i udvalgene bør bibeholdes. Det sikrer en hurtig opfølgning i udvalgene på problematiske forhold, som er afdækket i revisionens

	<p>direktionsnotater, og dermed igangsættelse af tiltag/handleplaner, der hurtigt tager hånd om de identificerede risici.</p> <p>Det er ikke et lovkrav, at direktionsnotaterne skal behandles i udvalgene, men følger af Borgerrepræsentationens beslutning om kommunens revisionsproces. En ændring i processen vil kræve en ny beslutning i Borgerrepræsentationen om kommunens revisionsproces.</p>
<p><i>Beretning om årsregnskabet sendes direkte til Revisionsudvalget</i></p> <p>At beretning om årsregnskabet sendes direkte fra Deloitte til Revisionsudvalget, der herefter indhenter bemærkninger fra udvalgene. Dermed vil Økonomiudvalget ikke skulle forestå oversendelse af udvalgenes besvarelser af revisionsberetning til Revisionsudvalget.</p> <p>I dag forelægges beretning om årsregnskabet Økonomiudvalget inden det sendes til Revisionsudvalget.</p>	<p>Ud fra en økonomistyrings vinkel er det Økonomiforvaltningens vurdering, at det kunne være fornuftigt at sende beretningen om årsregnskabet direkte til Revisionsudvalget, idet oversendelsen fra Økonomiudvalget til Revisionsudvalget, i vid udstrækning, ikke bidrager væsentligt til indholdet i udvalgenes besvarelser af beretningen. Der er altså oftest alene tale om overholdelse af en formel proces.</p> <p>Det er dog samtidig Økonomiforvaltningens vurdering, at det vil være i strid med den kommunale styrelseslov (KSL), hvis Deloitte sender beretningen om årsregnskabet direkte til Revisionsudvalget, der herefter indhenter bemærkninger fra de stående udvalg i stedet for Økonomiudvalget.</p> <p>Det skyldes, at det efter bestemmelsen i § 45, stk. 2, i den kommunale styrelseslov (KSL) fremgår, at revisionens bemærkninger skal meddeles Økonomiudvalget og – for så vidt angår bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under Økonomiudvalget – tillige den pågældende kommunale myndighed, (herunder de stående udvalg) til besvarelse, inden Borgerrepræsentationen i et møde træffer afgørelse om de fremkomne bemærkninger og regnskabs godkendelse. Endvidere har overborgmesteren efter KSL § 42b pligt til, senest 7 dage efter modtagelsen af revisionens beretninger, at sende dem til Borgerrepræsentationens medlemmer.</p> <p>Endvidere bemærkes det, at Revisionsudvalget er et særligt udvalg,</p>

	<p>som Københavns Kommune selv har besluttet som en del af kommunens revisionsordning.</p>
<p><i>Beretning om årsregnskabet forelægges ikke udvalgene til besvarelse</i> At Deloitte sender beretning om årsregnskabet baseret på direktionsnotaterne til årsregnskabet til Revisionsudvalget. Da direktionsnotaterne har været forelagt udvalgene forelægges beretningen om årsregnskabet ikke udvalgene til besvarelse.</p> <p>I dag forelægges både beretning om årsregnskabet og direktionsnotaterne for udvalgene til hhv. besvarelse og godkendelse/orientering.</p> <p>En ændring af processen vil derfor reducere antallet af politiske forelæggelser i fagudvalgene med én, og der vil desuden ikke skulle ske en samlet oversendelse af alle udvalgenes bemærkninger fra Økonomiudvalget til Revisionsudvalget.</p>	<p>Ud fra en økonomistyringsvinkel er det Økonomiforvaltningens vurdering, at besvarelserne af beretningen i det store og hele er identiske med udvalgenes besvarelser af direktionsnotaterne, hvorfor besvarelsen af beretningen oftest ikke bidrager med væsentlige nye informationer.</p> <p>I den forbindelse skal det dog bemærkes, at Revisionens direktionsnotater ikke er en del af den lovbestemte revisionsproces.</p> <p>En afskaffelse af udvalgenes pligt til at besvare revisionsbemærkningerne inden Borgerrepræsentationens behandling, vil kræve en ændring af KSL. Det skyldes, som nævnt ovenfor, at det følger af KSL § 45, stk. 2, at udvalgene inden Borgerrepræsentationens behandling skal have besvaret revisionens bemærkninger til beretningen om årsregnskabet.</p>

Som det fremgår af ovenstående tabel vil den første mulighed kræve en ændring af kommunens revisionsproces, og de 2 sidste muligheder kræver lovændring. En ændring af den kommunale styrelseslov vil forudsætte henvendelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at en ændring af den kommunale styrelseslov ikke er en realistisk mulighed.

En ændring af kommunens revisionsordning i form af nedlæggelse af Revisionsudvalget vil formentlig tillige forudsætte en forelæggelse for Økonomi- og Indenrigsministeriet, idet Revisionsudvalget indgår i grundlaget for ministeriets dispensation til placeringen af Intern Revision direkte under Borgerrepræsentationen, uafhængig af den kommunale forvaltning og udvalgene.

Bilag 1

Direktionsnotater

Kommunens eksterne revisor (Deloitte) udarbejder to årlige direktionsnotater om den udførte revision – løbende revision² og års revision (status revision)³, som senest 3 uger efter modtagelse skal forelægges de respektive udvalg som følge af fast track for revisionsnotater.

Baggrunden for direktionsnotaterne er et ønske om hurtig opfølgning i udvalgene på problematiske revisionsager, således at eventuelle handleplaner kan igangsættes kort efter identificering af risici.

Kommunen (Intern Revision) og Deloitte har d. 30. august 2011 godkendt kontrakttilæg til revisionskontrakten vedrørende revisionens informations- og rapporteringsproces.

Tillægskontrakten medfører, at Deloitte forpligter sig til at fremsende endeligt direktionsnotat om løbende revision inden udgangen af det reviderede år, og fremsende endeligt status direktionsnotat inden d. 1. juni i det efterfølgende år.

Beretning om årsregnskabet

Rapporteringsprocessen for beretningen om årsregnskabet (inkl. beretninger for områder omfattet af statsrefusion) følger retningslinjerne i kommunens revisionsregulativ.

Retningslinjerne er uarbejdet indenfor de gældende regler om revisionsprocesser i lov kommunernes styrelse og bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

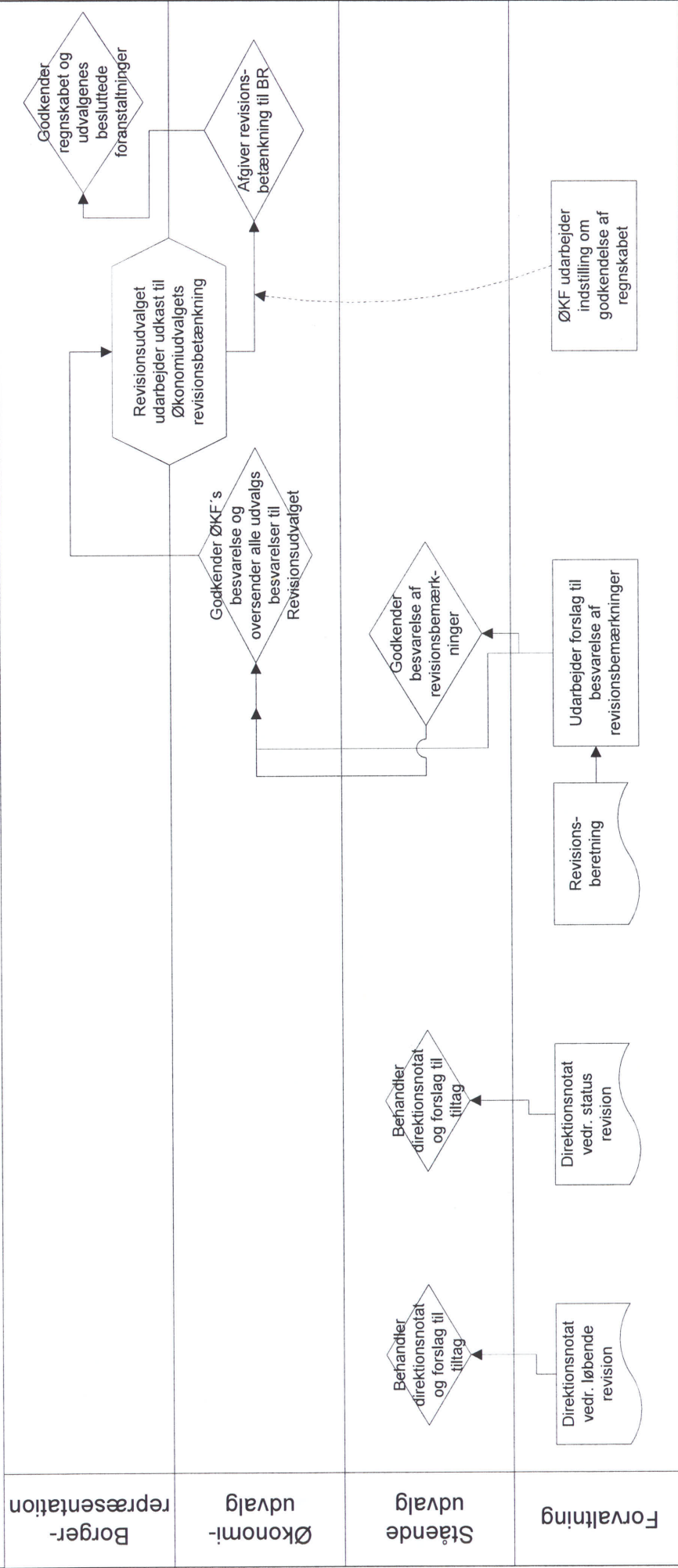
---

² Løbende revision er opfølgning på interne kontroller, kontrolsystemer og fastlagte forretningsgange, der er relevante for udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet.

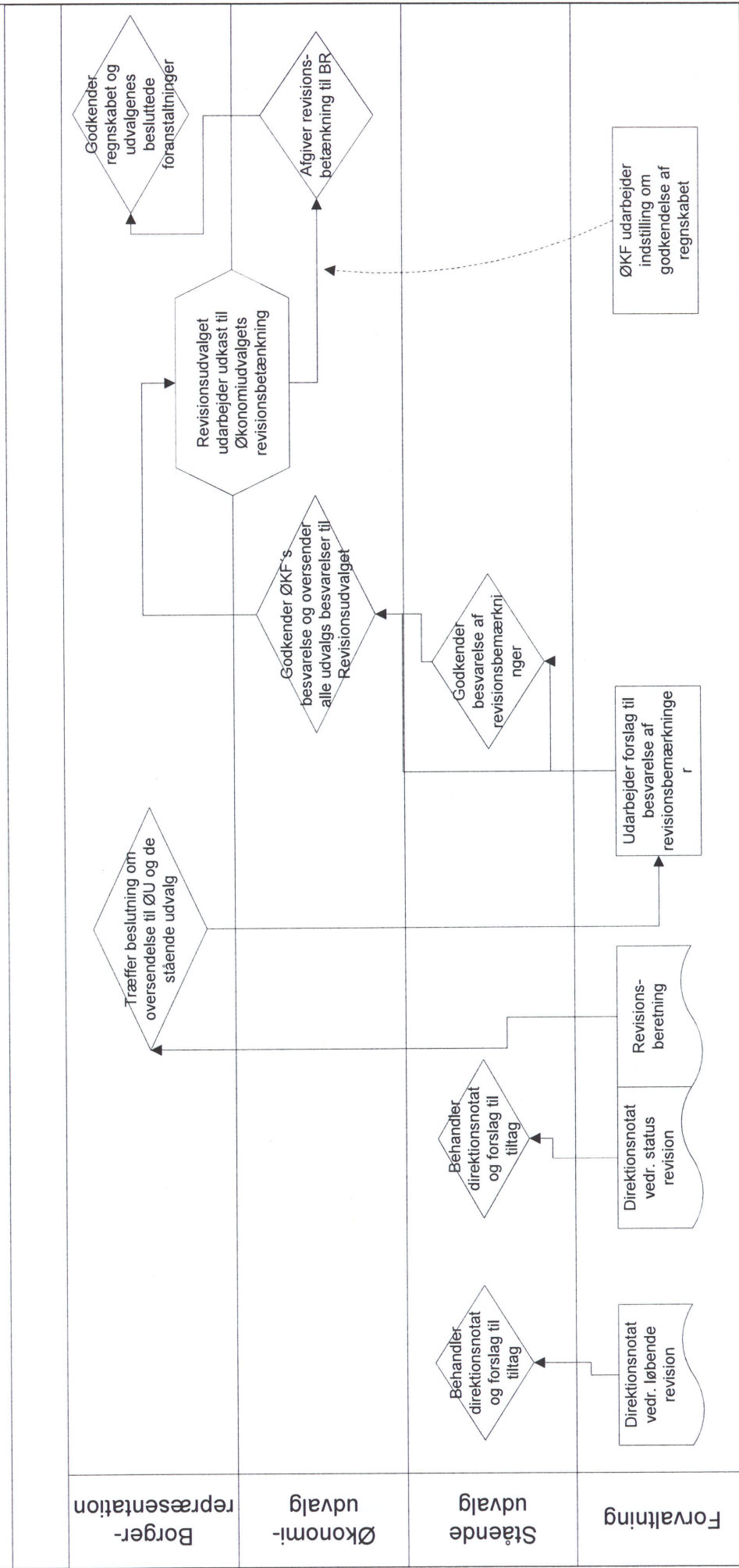
³ Status revision er opfølgning på regnskabs poster og den bagvedliggende dokumentation for regnskabsposterne (f.eks. regnskabsbilag, kontrakter m.m.).

Bilag 2 - Revisionsproces – regnskab 2011

Bilag 3 - Revisionsproces – regnskab 2010

April – Maj 2011

August – December 2011